

บทที่ 3

ระเบียบวิธีศึกษา

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับ ความสนใจ และความพึงพอใจในการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ” ครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบเจาะจง (Purposive Method) โดยการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สรุปผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผลจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่เป็นกฎหมายแม่บทในการบริการและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 นั้น ได้กำหนดให้มีการจัดส่วนราชการโดยแบ่งการบริหารและการจัดการออกเป็น 2 ระดับ คือ ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น โดยส่วนกลางได้มีการรวมหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากรมเข้าด้วยกันเป็น 5 องค์การหลัก และในส่วนท้องถิ่นได้มีการกำหนดรูปแบบการบริหารและการจัดการแนวใหม่ในรูปของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งในการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษานั้นไม่ได้กำหนดว่าจะต้องมีจำนวนเท่าใด หรือขนาดของพื้นที่กว้างขวางเท่าใด หากแต่เป็นการพิจารณาแบ่งเขตการศึกษาจากตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ จำนวนประชากร จำนวนสถานศึกษา เส้นทางการคมนาคม สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเคลื่อนย้ายประชากร ฯลฯ ซึ่งอาจทำให้การแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาไม่สอดคล้องกับการแบ่งเขตพื้นที่การปกครอง และในที่สุดคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบในการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น 175 เขต ตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2550 กำหนดให้มีการเพิ่มเขตพื้นที่การศึกษาอีก 3 เขตในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส อันเป็นผลเนื่องมาจากเกิดสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ปัจจุบันมีเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 178 เขตพื้นที่การศึกษา สำหรับกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 เขตพื้นที่การศึกษา

การศึกษาคครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณของโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร โดยที่จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาชั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมีจำนวน 116 โรง และมีบุคลากรซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย อยู่จำนวน 14,628 คน จำแนกได้ดังนี้

1. เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการศึกษาที่ 1 มีครู-อาจารย์ 5,066 คน ครูอัตราจ้าง 502 คน และข้าราชการพลเรือน 15 คน
2. เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการศึกษาที่ 2 มีครู-อาจารย์ 4,423 คน ครูอัตราจ้าง 470 คน
3. เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขตการศึกษาที่ 3 มีครู-อาจารย์ 3,821 คน ครูอัตราจ้าง 331 คน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน
2. กลุ่มผู้สอน ได้แก่ ครู อาจารย์ หัวหน้าหมวดวิชา อาจารย์พิเศษ
3. กลุ่มเจ้าหน้าที่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ธุรการ พนักงาน และลูกจ้าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยการใช้อย่าง Taro Yamane¹ โดยผู้ศึกษากำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ระดับร้อยละ 95 ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ ± 5 หรือที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเมื่อแทนค่าตามสูตรของยามานะเพื่อหาขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรจะได้ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

ในที่นี้ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

¹Taro Yamane, *Statistics An Introductory Analysis* (Tokyo: Harper International, 1973), p. 725.

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าตามสูตร} \quad n &= \frac{14,628}{1 + 14,628 (0.05)^2} \\ &= 389.35 \end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ 389 คน ซึ่งในการสุ่มตัวอย่าง การศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 116 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 ชุด คิดเป็นแบบสอบถามทั้งสิ้น 464 ชุด หลังจากนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งแบบสอบถามให้แก่ประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรในสถานศึกษาตามแต่จะเห็นสมควร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 2 เมษายน – 3 พฤษภาคม 2550 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรง 464 ตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมในการรับรู้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ www.bic.moe.go.th และความพึงพอใจต่อการรับรู้ข้อมูลดังกล่าว โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน – 31 พฤษภาคม 2550

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น และเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ การประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ www.bic.moe.go.th

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพการทำงาน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข้อมูลข่าวสารทาง เว็บไซต์ www.bic.moe.go.th ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ กลุ่มที่เปิดรับ และกลุ่มที่ไม่เคยเปิดรับ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับความสนใจในการใช้บริการเว็บไซต์ www.bic.moe.go.th

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดความพึงพอใจที่มีต่อเว็บไซต์ www.bic.moe.go.th โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับดังนี้

- มากที่สุด	=	5	หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
- มาก	=	4	หมายถึง พึงพอใจมาก
- ปานกลาง	=	3	หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
- น้อย	=	2	หมายถึง พึงพอใจน้อย
- น้อยที่สุด	=	1	หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

เกณฑ์การแบ่งกลุ่มตามระดับคะแนนความพึงพอใจสำหรับส่วนที่ 5

- ระดับคะแนน	1.00-1.80	เป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
- ระดับคะแนน	1.81-2.60	เป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจน้อย
- ระดับคะแนน	2.61-3.40	เป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจปานกลาง
- ระดับคะแนน	3.41-4.20	เป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจมาก
- ระดับคะแนน	4.21-5.00	เป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจมากที่สุด

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ทดสอบความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง ดังนี้

1. ทดสอบความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสอบถามไปเสนออาจารย์ ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ความเหมาะสมของภาษา (wording) ความครอบคลุมของเนื้อหาและตัวแปรที่ต้องการศึกษา เพื่อให้แบบสอบถามมีความถูกต้องเหมาะสม และสมบูรณ์

2. ทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน หรือร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

วิธีการเก็บข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีอยู่ 116 แห่ง โดยได้จัดทำเป็นหนังสือเพื่อส่งแบบสอบถามไปยังทุกโรงเรียน โดยวิธีผ่านกระบวนการของทางราชการ และรอรับกลับคืน

2. กรรมวิธีทางข้อมูล

2.1 ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบสอบถาม โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม

2.2 ให้คะแนนและลงรหัส (coding) เพื่อให้ข้อมูลอยู่ในรูปตัวเลข (รหัส) ที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้

2.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วไปป้อนข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์

2.4 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social-Science) ในการประมวลผลข้อมูลและจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติต่าง ๆ ที่ต้องการ

2.5 แปลความหมายข้อมูลที่ประมวลผลแล้ว เพื่อจัดทำรายงานผลวิจัยต่อไป